

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarząbek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 13 listopada 2018 r.

w Warszawie

sprawy I. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania I. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 19 października 2017 r. znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje I. M. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2017 roku do dnia 30 czerwca 2019 roku,
2. oddala odwołanie w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

Ubezpieczona I. M. w dniu 29 stycznia 2018 roku złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 19 października 2017 roku, znak:(...), na mocy której przyznano jej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2017 roku do dnia 31 sierpnia 2018 roku. Odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez uznanie jej za całkowicie niezdolną do pracy od dnia 18 lipca 2017 roku do dnia 30 lipca 2020 roku. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona wskazała, że jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, a także niepełnosprawną w umiarkowanym stopniu. Z uwagi na liczne współistniejące choroby, wielokrotne pobyty w szpitalach i stosowaną farmakologię nie jest w stanie podjąć żadnej pracy. Odwołująca podnosiła również, że na badaniu w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w lipcu 2017 roku orzeczono, że jest całkowicie niezdolna do pracy do 2020 roku, a niezdolność istnieje od 2009 roku, decyzję zaskarżył lekarz orzecznik ZUS, podważając termin początkowy niezdolności do pracy. Komisja lekarska ZUS w dniu 23 sierpnia 2017 roku zmieniła nie tylko datę początkową powstania niezdolności do pracy, ale również stopień niezdolności na częściową. (odwołanie k. 3 – 5 a.s.)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 29 stycznia 2018 roku wniosł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podniósł, że komisja lekarska orzeczeniem z dnia 21 sierpnia 2017 roku ustaliła, że badana jest częściowo niezdolna do pracy do dnia 31 sierpnia 2018 roku, natomiast daty powstania częściowej niezdolności do pracy nie da się ustalić. (odpowiedź na odwołanie k. 7 a.s.)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca I. M., urodzona w dniu (...) z wykształcenia magister prawa, nie pracuje w zawodzie, a ostatnio pracowała w 2012 roku jako kelnerka. W 2007 roku leczyła się z powodu bulimii. Od 2009 roku leczy się psychiatrycznie, wtedy była po raz pierwszy hospitalizowana z rozpoznaniem: uzależnienie od alkoholu, zaburzenia nastroju, po próbie samobójczej. W 2009 roku dwukrotnie leczona odwykowo w (...), terapii nie ukończyła z powodu złamania abstynencji. W 2011 roku ponownie była leczona odwykowo w (...). Od lipca 2012 roku uczestniczyła w terapii uzależnienia w Oddziale Dziennym. W 2013 i 2014 roku hospitalizowana w Klinice (...) z rozpoznaniem zaburzeń afektywnych dwubiegunowych. (dokumentacja medyczna – akta organu rentowego, opinia biegłego z zakresu psychiatrii k. 18 – 20 a.s.)

Ubezpieczona miała poprzednio orzeczoną całkowitą niezdolność do pracy do 30 czerwca 2017 roku. (opinia lekarska lekarza orzecznika ZUS z dnia 9 czerwca 2014 roku – akta organu rentowego)

W dniu 23 maja 2017 roku ubezpieczona złożyła wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy. (wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy – akta organu rentowego)

W toku postępowania wyjaśniającego, odwołująca została skierowana na badanie lekarskie przez Lekarza Orzecznika ZUS, który orzeczeniem wydanym w dniu 18 lipca 2017 roku uznał ją za całkowicie niezdolną do pracy do dnia 31 lipca 2020 roku, jako datę powstania całkowitej niezdolności do pracy oznaczył datę 7 września 2009 roku. Następnie w ramach kontroli prewencyjnej ZUS, ubezpieczona została skierowana na badanie do Komisji Lekarskiej ZUS, która po ponownym zbadaniu odwołującej wydała w dniu 21 sierpnia 2017 roku orzeczenie, na mocy którego uznała, że badana jest częściowo niezdolna do pracy do dnia 31 sierpnia 2018 roku, natomiast początkowej daty powstania niezdolności nie dało się ustalić. (orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 18 lipca 2017 roku oraz orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 21 sierpnia 2017 roku – akta organu rentowego)

W oparciu o powyższe orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS organ rentowy wydał w dniu 19 października 2017 roku decyzję, znak: I/15/045147662, na mocy której przyznał I. M. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2017 roku do dnia 31 sierpnia 2018 roku. (decyzja z dnia 19 października 2017 roku – akta organu rentowego)

W związku z niekorzystną decyzją organu rentowego I. M. złożyła odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie. (odwołanie k. 3 – 5 a.s.)

W toku postępowania, Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie postanowieniem z dnia 9 marca 2018 roku dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego lekarza specjalisty psychiatry celem ustalenia, czy odwołująca się jest zdolna czy też całkowicie lub częściowo niezdolna do pracy, ze szczególnym wskazaniem daty powstania tej niezdolności, czy jest to niezdolność trwała czy okresowa, a jeżeli okresowa to, na jaki okres, jeżeli nastąpiła zmiana stanu zdrowia ubezpieczonej (poprawa lub pogorszenie) to na czym ona polegała. (postanowienie z dnia 9 marca 2018 roku k. 9 a.s.)

Dokonując ustaleń faktycznych w zakresie schorzeń psychiatrycznych odwołującej, Sąd Okręgowy uwzględnił opinię biegłego sądowego lekarza specjalisty psychiatry M. P. z dnia 20 kwietnia 2018 roku oraz opinii uzupełniającej z dnia 3 września 2018 roku, zgodnie z którą odwołująca jest częściowo niezdolna do pracy na okres dwóch lat po 30 czerwca 2017 roku. Biegła rozpoznała u ubezpieczonej zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane abstynencją oraz zaburzenia nastroju. Od 2012 roku ubezpieczona choruje na zaburzenia afektywne dwubiegunowe, leczy się systematycznie ambulatoryjnie i przyjmuje leki. W ostatnich dwóch latach u I. M. nie obserwowano większych wahań nastroju, nie wymagała także modyfikacji leczenia, stan choroby oceniano, jako reemisję objawową, co świadczy o poprawie stanu psychicznego od czasu ostatniego badania orzeczniczego ZUS w 2014 roku. (opinia biegłego psychiatry k. 18 – 20 a.s., opinia uzupełniająca biegłego psychiatry k. 54 a.s.)

Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił w oparciu o dokumentację medyczną zawartą w aktach rentowych ubezpieczonej oraz w oparciu o dowód z opinii biegłej sądowej lekarza specjalisty z zakresu psychiatrii. Autentyczność zgromadzonych dokumentów i ich zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy nie budziła zastrzeżeń, w związku z tym Sąd uznał dokumenty za pełnowartościowy i bezsporny materiał dowodowy.

Sąd zważył, że dla rozstrzygnięcia sprawy zasadnicze znaczenie miała opinia sporządzona przez biegłą sądową powołaną w sprawie, albowiem opinie ta pozwala na dokładne ustalenie charakteru i zakresu dysfunkcji jakie występują w organizmie odwołującej. Zdaniem Sądu opinie biegłej zarówno główna jak i uzupełniająca wydane zostały w oparciu o obiektywne wyniki badań odwołującej, a biegła sporządzająca te opinie jest specjalistką w swojej dziedzinie, posiadającą bogatą wiedzę medyczną i wieloletnie doświadczenie zawodowe.

Zaznaczyć należy, że organ rentowy nie zgłosił zastrzeżeń do opinii (głównej i uzupełniającej) biegłego specjalisty z zakresu psychiatrii stanowiącej podstawę rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Wobec zastrzeżeń odwołującej do opinii głównej biegłego specjalisty z zakresu psychiatrii, Sąd dopuścił dowód z opinii uzupełniającej, w której biegła wyczerpująco odniosła się do zastrzeżeń zawartych w piśmie odwołującej (k.44), wyjaśniła, że opinię sporządziła na podstawie znajdującej się w aktach rentowych dokumentacji medycznej, natomiast ubezpieczona nie przedstawiała żadnej innej dokumentacji, która mogłaby stanowić uzupełnienie wiadomości na temat jej licznych hospitalizacji. Ponadto biegła wskazała, że dawki przyjmowanych leków oraz poprawę stanu psychicznego oceniła również na podstawie dokumentacji medycznej z dnia 24 stycznia 2017 roku.

Sąd miał na uwadze, że odwołująca nie kwestionowała opinii uzupełniającej biegłego specjalisty z zakresu psychiatrii.

W ocenie Sądu zgromadzony materiał dowodowy był wystarczający do wydania orzeczenia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie I. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. z dnia 19 października 2017 roku, znak:(...) zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z art. 148¹ § 1 k.p.c. sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Zdaniem Sądu, w przedmiotowej sprawie wystąpiły przesłanki określone w art. 148¹ § 1 k.p.c., uzasadniające wydanie wyroku na posiedzeniu niejawnym, ponieważ po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, a także po przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego przeprowadzenie rozprawy nie było konieczne. W szczególności, żadna ze stron w pierwszym piśmie procesowym nie wniosła o przeprowadzenie rozprawy.

Na wstępie rozważań niniejszej sprawy Sąd Okręgowy wskazuje, że elementem spornym postępowania było jednoznaczne określenie stanu zdrowia odwołującej i ustalenie, czy przysługuje jej prawo do świadczenia rentowego z tytułu całkowitej niezdolności do pracy do dnia 30 lipca 2020 roku, o co I. M. wniosła w swym odwołaniu.

Podstawą do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy jest przepis art. 57 ust. 1. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm., dalej: ustawa emerytalna), zgodnie z którym, renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące przesłanki:

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;

3. niezdolność do pracy powstała w okresach składkowych wymienionych w ustawie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W powołanym przepisie określono zatem warunki konieczne do stwierdzenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Warunki te muszą być spełnione łącznie. Prawo do renty uzależnione jest przede wszystkim od faktu wystąpienia niezdolności do pracy, a ponadto niezbędne jest posiadanie wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego oraz powstanie niezdolności do pracy nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania okresów wymienionych w ustawie (z uwzględnieniem art. 57 ust. 2 ustawy emerytalnej).

Definicję osoby niezdolnej do pracy zawiera art. 12 ust. 1-3 ustawy emerytalnej, który stwierdza, że jest nią osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, natomiast częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Oceny niezdolności do pracy, jej stopnia oraz ustalenia daty powstania niezdolności do pracy, trwałości lub przewidywanego okresu niezdolności do pracy dokonuje w formie orzeczenia Lekarz Orzecznik ZUS. Od orzeczenia Lekarza Orzecznika osobie zainteresowanej przysługuje sprzeciw do Komisji Lekarskiej ZUS. Komisja Lekarska rozpatrując sprzeciw lub zarzut wadliwości, dokonuje w formie orzeczenia oceny niezdolności do pracy i jej stopnia oraz trwałości lub przewidywanego okresu niezdolności do pracy. Orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS, od którego nie wniesiono sprzeciwu lub co, do którego nie zgłoszono zarzutu wadliwości, albo orzeczenie Komisji Lekarskiej, stanowi dla organu rentowego podstawę do wydania decyzji w sprawie świadczeń, do których prawo jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji (art. 14 ust. 1 pkt. 1 oraz art. 14 ust. 2a, 2e, 2f i ust. 3 ustawy emerytalnej).

W niniejszej sprawie organ rentowy podnosił, że Komisja Lekarska ZUS uznała, że odwołująca jest częściowo niezdolna do pracy do dnia 31 sierpnia 2018 roku, natomiast daty powstania częściowej niezdolności do pracy nie dało się ustalić.

W celu ustalenia stanu zdrowia odwołującej Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego lekarza specjalisty z dziedziny psychiatrii.

Sąd uznał za kluczowy dla rozstrzygnięcia sprawy materiał dowodowy w postaci opinii biegłego sądowego lekarza specjalisty z zakresu psychiatrii, albowiem opinia ta pozwoliła na dokładne ustalenie charakteru i zakresu dysfunkcji, jakie występują w organizmie odwołującej. Zdaniem Sądu, opinia biegłego została wydana w oparciu o obiektywne wyniki badania odwołującej, a biegły lekarz sporządzający opinię jest specjalistą w swojej dziedzinie, posiadającym bogatą wiedzę medyczną i doświadczenie zawodowe.

W ocenie Sądu, z treści przedmiotowej opinii jednoznacznie wynika, że stan zdrowia odwołującej czyni ją częściowo, czasowo niezdolną do pracy. Bowiern występują u ubezpieczonej zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane abstynencją alkoholową oraz zaburzenia nastroju. Odwołująca leczy się systematycznie ambulatoryjnie, przyjmuje leki. W ostatnich dwóch latach nie obserwowano większych wahań nastroju, nie wymagała także modyfikacji leczenia, stan choroby oceniano, jako remisję objawową, co świadczy o poprawie stanu psychicznego od czasu ostatniego badania orzeczniczego ZUS w 2014 roku. Biegła jednoznacznie stwierdziła, że odwołująca jest częściowo niezdolna do pracy na okres dwóch lat po czerwcu 2017 roku.

Analizując opinię biegłego Sąd doszedł do przekonania, że stanowi ona miarodajny i wiarygodny dowód w sprawie, gdyż wydana została przez specjalistę z zakresu schorzeń występujących u odwołującej, a ponadto poprzedzona została analizą dokumentacji lekarskiej odwołującej i jej badaniem. Wydając rozstrzygnięcie Sąd miał także na względzie orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2009 r. (II UK 106/09), w którym stwierdził, że ocena całkowitej bądź częściowej niezdolności do pracy, w zakresie dotyczącym naruszenia sprawności organizmu

i wynikających stąd ograniczeń możliwości wykonywania pracy, wymaga z reguły wiadomości specjalnych (opinii biegłego z zakresu medycyny). Przy ocenie niezdolności do pracy, w myśl art. 12 ustawy rentowej, o tej niezdolności nie przesądza wyłącznie ocena medyczna stwierdzająca występowanie określonych jednostek chorobowych i ich wpływ na funkcjonowanie organizmu człowieka, tylko decydujące znaczenie ma ocena prawna dokonana w oparciu o okoliczności natury medycznej i okoliczności innej natury, w tym zwłaszcza poziom kwalifikacji ubezpieczonego, możliwości zarobkowania w zakresie tych kwalifikacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 12 ust. 1 i 3 oraz art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej w związku z art. 278 § 1 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Okręgowy podzielił wnioski z opinii biegłego i uznał, że z uwagi na występujące u skarżącej schorzenia jest częściowo i okresowo niezdolna do pracy.

Sąd miał jednak na uwadze, że zgodnie z opinią biegłego psychiatry główną i uzupełniającą częściową, niezdolność do pracy można u ubezpieczonej stwierdzić dopiero po dniu 30 czerwca 2017 roku na okres dwóch lat. Tym samym brak było podstaw do uwzględnienia odwołania ubezpieczonej w całości.

Na mocy zaskarżonej decyzji organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 1 lipca 2017r. do dnia 31 sierpnia 2018r. Ubezpieczona w treści odwołania podała, że domaga się przyznania prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na okres 3 lat.

Biorąc pod uwagę stan faktyczny i prawny ustalone w sprawie, Sąd uwzględniając w całości opinie biegłego psychiatry zmienił zaskarżoną decyzję i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w pkt 1 sentencji wyroku. Zmiana dotyczyła okresu, na jaki zostało przyznane świadczenie, gdyż organ rentowy przyznał je do dnia 31 sierpnia 2018r. natomiast Sąd w pierwszym punkcie wyroku przyznał ubezpieczonej prawo do tego samego świadczenia, do dnia 30 czerwca 2019r.

Odwołująca wnosila jednak o przyznanie prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Żądanie to okazało się bezzasadne w świetle opinii biegłego psychiatry i podlegało oddaleniu na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. o czym Sąd orzekł w pkt 2 wyroku.

Zarządzenie: (...)